

. تاریخ سه شاخه بزرگ مسیحیت

دوران رویداد نتیجه

سده اول میلادی تشکیل کلیسای
رسولان (اعمال رسولان ۲) کلیسای
واحد، مقدس، جامع و رسولی
سده‌های ۴ تا ۹ میلادی شوراها
جامع (نیکیه، قسطنطنیه، افسس،
خلقدون و...) شکل‌گیری الهیات و
سنت مشترک همه مسیحیان
۱۰۵۴ میلادی «جدایی بزرگ»
(Great Schism) میان شرق و

غرب جدایی کلیسای ارتودوکس
شرقی از کلیسای کاتولیک رومی
قرن ۱۶ میلادی جنبش اصلاح طلبی
(Reformation) به رهبری مارتین
لوتر پیدایش شاخه پروتستان از
درون کاتولیک

۲. تفاوت‌های اصلی در الهیات و
سنت

موضوع ارتودوکس کاتولیک
رومی پروتستان

مرجع نهایی ایمان   کتاب مقدس +
سنت مقدس (کتاب، پدران،
شوراها)   کتاب مقدس + سنت +
اقتدار پاپ   فقط کتاب مقدس
(Sola Scriptura)

رهبری کلیسا   شورایی (شوراها)
اسقفان؛ کلیسای محلی خودمختار)
پاپ به عنوان جانشین پطرس و رأس
کلیسا   معمولاً بدون سلسله مراتب
واحد؛ هر جامعه یا کشیش مستقل
روح القدس (فلیوکه)   از پدر صادر
می شود (یوحنا ۱۵:۲۶)   از پدر و
پسر صادر می شود (Filioque)
معمولاً دیدگاه غربی را می پذیرند

عشای ربانی (افخارستیا) حضور
واقعی مسیح در نان و شراب، راز
مقدس حضور واقعی (با نظریه
تبدیل جوهری) بیشتر نمادین یا
روحانی
مفهوم نجات همکاری انسان با
فیض الهی (synergia) فیض و
اعمال در کنار هم فقط ایمان
(بدون اعمال)
سنت قدیسان و شفاعت احترام و
شفاعت قدیسان (نه پرستش)
مشابه ارتودوکس، ولی با تأکید
بیشتر بر مریم مقدس معمولاً رد یا
نادیده گرفته می‌شود

آیین‌ها (اسرار مقدس) ۷ راز
مقدس (تعمید، مسح، عشاء ربانی،
توبه، ازدواج، دستگذاری، مسح
بیماران) همان ۷ راز معمولاً ۲
آیین (تعمید و عشاء ربانی)
تجسم کلیسا بدن زندهٔ مسیح بر
زمین نهاد جهانی با مرکز در رم
اجتماع روحانی ایمانداران

۳. دیدگاه ارتودوکس دربارهٔ خود و
دیگران

کلیسای ارتودوکس باور دارد که:

< «او همان کلیسای واحدی است که در روز پنتیکااست آغاز شد و تا امروز بدون افزودن یا کاستن از ایمان رسولی ادامه یافته است.

ارتودوکس‌ها معتقدند که کاتولیک‌ها و پروتستان‌ها گرچه بخش‌هایی از حقیقت را نگاه داشته‌اند، اما از تمامیت و تداوم سنت رسولی فاصله گرفته‌اند.

کاتولیک‌ها با افزودن آموزه‌هایی چون «برتری پاپ» و «عصمت پاپ» (از قرن ۹ تا ۱۹ میلادی) از سنت

اولیه دور شدند.

پروتستان‌ها با حذف سنت و تمرکز
صرف بر تفسیر شخصی کتاب
مقدس، پیوستگی تاریخی و روحانی
کلیسا را شکستند.

۴. شهادت پدران کلیسا دربارهٔ
وحدت و سنت

«بدون کلیسا، نجات نیست.»
سنت سیریلیان قرطاجی (قرن سوم)

< «آنچه از رسولان دریافت کرده‌ایم،

همان را نگاه داریم؛ زیرا اگر حتی
فرشته‌ای تعلیمی دیگر آورد، او را
نپذیرید.»

سنت ایرنائوس لیونی، بر ضد
بدعت‌ها ۳:۳:۱

این سخنان نشان می‌دهد که کلیسای
راستین همان است که در ایمان و
عمل، پیوسته به رسولان باقی مانده
است — و از دید ارتودوکس، این
پیوستگی در او محفوظ مانده است.

۵. خلاصه و نتیجه

کلیسای ارتودوکس:

< «ریشه‌دار در رسولان، وفادار به سنت، نگاه‌دارندهٔ ایمان کهن.»

کلیسای کاتولیک:

< «دارای ساختار جهانی و نظم، اما با آموزه‌هایی افزوده بر سنت اولیه.»

کلیسای پروتستان:

< «بازگشت به کتاب مقدس، اما با
گسست از سنت و تاریخ کلیسایی.»»

بنابراین از نگاه ارتودوکس، کلیسای
او همان کلیسایی است که مسیح
تأسیس کرد، روح القدس نگاه داشت،
و مقدسین در آن زیستند.

آمین